

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 8P/37/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8615205765
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcala
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2015:8615205765.2

Uznesenie

Okresný súd Svidník v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. O. XXXX/XX, XXX XX H., za účasti matky U. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. O. XXXX/XX, XXX XX H., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov na nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona o rodine, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov na nariadenie predbežného opatrenia takto

rozhodol:

N a r i a d ť u j e predbežné opatrenie v tomto znení:

Súd dočasne zveruje maloletú J. B., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Diagnostického centra, Skalka 36, Lietavská Lúčka.

Toto predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 8P/37/2015, najdlhšie do uplynutia 6 mesiacov od zverenia maloletej Diagnostickému centru, Skalka 36, Lietavská Lúčka.

odôvodnenie:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov (ďalej aj „navrhovateľ“) návrhom podaným Okresnému súde Svidník dňa 10.11.2015 žiadal, aby súd nariadil výchovné opatrenie maloletej J. B. podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona o rodine a to tak, že zmení rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 2P/2/2014-13 zo dňa 05.02.2014 vo výroku o zverení a to tak, že nariadi pobyt maloletej v Diagnostickom centre, Skalka 26, Lietavská Lúčka.

Návrh odôvodnil tým, že osobný spis maloletej eviduje od roku 2010 z dôvodu zanedbávania starostlivosti o ňu ako aj o jej brata N. zo strany matky. Rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 7P/34/2011-25 zo dňa 22.09.2011 im bola nariadená ústavná starostlivosť v Detskom domove vo Svidníku. Do rodinného prostredia sa maloletí vrátili dňa 08.03.2011 na základe rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2P/2/2014-13 zo dňa 05.02.2014, ktorým bola ústavná výchova maloletým zrušená. V školskom roku 2013/2014 v mesiacoch marec a apríl 2014 došlo k zanedbaniu povinnej školskej dochádzky maloletou. Počas pohovorov a šetrení v zmysle plánu sociálnej práce bolo zistené, že maloletá začala zneužívať postihnutie a negramotnosť matky a ostávala doma s odôvodnením, že je chorá. Jej matka nevie čítať ani písať, a preto si myslela, že potvrdenia od lekára platia. Po opakovaných návštevách navrhovateľa matka pochopila, že ju maloletá podvádza a nerešpektuje. Maloletá zrejme vplyvom pubertálneho obdobia prestala rešpektovať matku, pedagógov a všetky ostatné authority. Nerešpektovala ani upozornenia, že voči nej budú prijaté prísnejšie opatrenia v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Taktiež pedagógovia Špeciálnej základnej školy internátnej vykonali s maloletou pohovory za účelom zlepšenia dochádzky. Pozitívne výsledky však boli len krátkodobé a napriek vynaloženému úsiliu sa školskú dochádzku maloletej nepodarilo normalizovať. Preto ÚPSVaR Stropkov rozhodnutím SP1/OSPOASK/SPO/2015/176-32 zo dňa 12.02.2015 právoplatným 03.03.2015 uložil výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletej

na obdobie 6 mesiacov. To malo len krátkodobý výchovný účinok, pretože v šk. roku 2014/2015 maloletá vymeškala celkovo 364 neospravedlnených vyučovacích hodín, a tak bolo rozhodnutím ÚPSVaR Stropkov SP1/OSPOASK/SPO/2015/176-97 zo dňa 01.09.2015 právoplatným 21.09.2015 výchovné opatrenie zrušené z dôvodu, že neplnilo svoj účel. Maloletá sa dopustila spáchania dvoch priestupkov proti majetku podľa § 50 zákona o priestupkoch, keď 14.06.2015 na autobusovej stanici ukradla z lavičky látkové puzdro s dámskou kozmetikou a dňa 08.07.2015 v supermarkete KOMFOS ukradla rôznu kozmetiku. Maloletá aj v tomto školskom roku 2015/2016 v mesiaci september vymeškala 107 a v mesiaci október 73 neospravedlnených vyučovacích hodín. Maloletá vyrastá v neúplnej rodine, keď jej otec zomrel 27.10.2010 a matka je hluchonemá a nevláda ani oficiálnu posunkovú reč. Dorozumieva sa len špeciálnou posunkovou rečou, ktorú rozumie len jej najbližšie okolie. Rodina žije v dvojizbovom byte so samostatným WC a kúpeľňou. Matka sa o chod domácnosti riadne stará a byt je udržiavaný v čistote. V domácnosti je neustále dostatok potravín a navarené. Matka sa zúčastňuje aktívnych prác v rámci Mestského podniku Služba. Maloletá tam býva so svojim bratom, matkou, tetou T. B. s manželom D. Čonkom a ich dvoma maloletými deťmi. Aj napriek doterajším opatreniam sa správanie maloletej výrazne zhoršilo. Spolu s návrhom vo veci žiadal navrhovateľ nariadiť predbežné opatrenie, ktorým dočasne zverí maloletú do starostlivosti Diagnostického centra, Skalka 36, Lietavská Lúčka.

Podľa § 102 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylúčenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, odovzdať dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 75 ods. 5 O.s.p. ak súd rozhoduje o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b) <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/1963-99>>, rozhodne najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti podľa odseku 2. Ak súd rozhoduje o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. g) <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/1963-99>>, rozhodne najneskôr do 48 hodín od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti podľa odseku 2; do plynutia lehoty sa nezapočítava sobota, nedeľa alebo sviatok. Ak súd rozhoduje o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a <javascript:scrollIntoViewUnclear('3985627','22110')>, rozhodne najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti podľa odseku 2. Uznesenie o predbežnom opatrení uvedenom v tomto odseku je vykonateľné dňom jeho nariadenia.

Podľa § 76 ods. 4 O.s.p. ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a s právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 2 zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, najdlhšie na šesť mesiacov.

Predbežné opatrenie pred začatím konania podľa § 74 O.s.p. alebo po začatí konania podľa § 102 O.s.p. je možné nariadiť z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch typov predbežných opatrení je ich predbežný, resp. dočasný charakter. Predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je dočasná úprava pomerov medzi účastníkmi. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej právnej úpravy by bolo právo účastníka ohrozené. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdivosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy.

Súd preskúmal návrh ÚPSVaR Stropkov a jeho prílohy, oboznámil sa s obsahom spisov Okresného súdu Svidník sp. zn. 7P/34/2011 a sp. zn. 2P/2/2014, doplnil podklady pre rozhodnutie o oznámenie o úmrtí otca maloletej zo spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 5D/484/2010 a o lustráciu v Registri priestupkov maloletej a dospel k záveru, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia dôvodný.

Z dedičského spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 5D/484/2010 súd zistil, že otec maloletej zomrel dňa 27.10.2010. Jedinou zákonnou zástupkyňou maloletej je tak jej matka U. A..

Rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 7P/34/2011-25 zo dňa 22.09.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.11.2011 bola u maloletej ako aj u jej brata N. nariadená ústavná starostlivosť, ktorá bola realizovaná v Detskom domove Svidník. Dôvodom boli skutočnosti, že otec maloletých je nebohý a matka nebola schopná starať sa o maloleté a deti nebolo možné zveriť do náhradnej osobnej alebo pestúnskej starostlivosti. Výchova a všestranný vývoj maloletých v prirodzenom rodinnom prostredí bola ohrozená.

Rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 2P/2/2014-13 zo dňa 05.02.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.03.2014 súd zrušil ústavnú výchovu u maloletej a jej brata N. nariadenú rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 7P/34/2011-25 zo dňa 22.09.2011 a deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky. V konaní vedenom pod sp. zn. 2P/2/2014 podal Detský domov Svidník súdu správu zo dňa 30.01.2014, podľa ktorej bola maloletá J. prirodzene priateľská, skôr uzavretá, tichšia. V interpersonálnych vzťahoch bola prijímaná väčšinou pozitívne a bola ochotná pomôcť v každej situácii. Rada pomáhala pri upratovaní a varení a osobné veci si udržiavala v poriadku. Cítila sa dobre v spoločnosti dospelých a rovesníkov, v kolektíve detí bola obľúbená. Rešpektovala autoritu vychovávateľov. V tom čase navštevovala 6. ročník Spojenej školy internátnej vo Svidníku a mala dobré študijné výsledky. Jej záľubami bolo kreslenie, spev, počúvanie hudby.

Z rozhodnutia ÚPSVaR Stropkov SP1/OSPOASK/SPO/2015/176-32 zo dňa 12.02.2015 súd zistil, že na základe oznámenia Spojenej školy internátnej Svidník o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky maloletej sa začala práca s maloletou a jej rodinou, pričom boli zistené skutočnosti uvedené v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, v dôsledku čoho ÚPSVaR uvedeným rozhodnutím určil nad

výchovou maloletej dohľad a to na obdobie šiestich mesiacov (február - júl 2015). Rozhodnutím ÚPSVaR Stropkov SP1/OSPOASK/SPO/2015/176-97 zo dňa 01.09.2015 bolo výchovné opatrenie - dohľad zrušené s poukazom na to, že výchovné opatrenie nevedlo k náprave.

Na základe vyššie uvedeného je možné konštatovať, že boli dostatočne osvedčené skutočnosti, že správanie maloletej sa od zrušenia ústavnej starostlivosti rapidne zhoršilo. Kým pred zrušením ústavnej starostlivosti neboli s výchovou maloletej problémy, rešpektovala autoritu vychovávateľov, navštevovala školu a dosahovala v nej dobré výsledky, v súčasnosti dochádza permanentne k zanedbávaniu školskej dochádzky zo strany maloletej (v školskom roku 2014/2015 vymeškala celkovo 364 neospravedlnených vyučovacích hodín, v septembri 2015 vymeškala 107 a v októbri 2015 vymeškala 73 neospravedlnených vyučovacích hodín). K zlepšeniu jej školskej dochádzky nedošlo ani pri aplikácii výchovných opatrení podľa § 37 ods. 2 zákona o rodine - ÚSPVaR Stropkov pracoval s rodinou maloletej, maloletá nerešpektuje ani upozornenia ÚPSVaR a ani pedagógov v škole, maloletá nerešpektuje žiadne authority a účel nenaplnilo ani nariadené výchovné opatrenie - dohľad, kde naopak, počas jeho trvania maloletá nielenže naďalej zanedbávala (a zanedbáva) školskú dochádzku, začala dokonca páchať aj priestupky proti majetku. Tieto skutočnosti dostatočne osvedčujú možnosť uloženia výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona o rodine, pričom jeho dôvodnosť bude predmetom podrobného posudzovania vo veci samej na základe vykonaného dokazovania. Zároveň je dostatočne osvedčená aj obava bezprostredne hroziacej ujmy, ktorú súd vidí v tom, že v správaní maloletej je možné vidieť postupné zhoršovanie (okrem záškoláctva začala páchať aj priestupky proti majetku) a podľa názoru súdu hrozí aj to, že pri ďalšom páchaní priestupkov proti majetku by takéto konanie mohlo byť posudzované už ako trestný čin a to bez ohľadu na výšku spôsobenej škody (podľa § 212 ods. 2 písm. f/ Trestného zákona sa trestného činu krádeže dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý). Maloletá má 14 a pol roka a podľa § 22 ods. 1 Trestného zákona už je trestne zodpovedná a prípadným spáchaním trestného činu a odsúdením zaň by išlo o vážny následok jej konania, ktorému je potrebné zabrániť preventívnymi opatreniami. Aj skutočnosť, že maloletá sa dopustila priestupku proti majetku opakovane (v časovom rozmedzí ani nie jedného mesiaca) svedčí o obave, že by sa takýchto konaní bez náležitého okamžitého zásahu mohla dopúšťať aj naďalej. Maloletá nerešpektuje žiadne authority - či už zamestnancov ÚPSVaR, pedagógov a ani vlastnú matku, ktorej bola zverená do osobnej starostlivosti, pričom zneužíva jej postihnutie (matka je hluchonemá, nevie čítať ani písať a neovláda ani oficiálnu posunkovú reč). Potreba predbežnej úpravy pomerov (nariadenie predbežného opatrenia) vyplýva aj z toho, že maloletá je v súčasnosti žiačkou 8. ročníka Špeciálnej základnej školy internátnej a teda je potrebné čo najskôr zlepšiť jej školskú dochádzku a študijné výsledky, aby mohla riadne ukončiť aspoň základnú školu a dosiahnuť aspoň základné vzdelanie.

Z uvedených dôvodov súd vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Predbežné opatrenie bude trvať do skončenia konania vo veci samej, najdlhšie do uplynutia 6 mesiacov vzhľadom na to, že nariadenie maloletému dieťaťu pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona o rodine môže trvať najdlhšie 6 mesiacov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. Odvolanie je potrebné podať v dvoch rovnopisoch.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.